

อัตลักษณ์ผ้าทอกะเหรี่ยงปกากะญอ

The Unique Identities of Pga K'nyau Hand Woven Textiles

ณงศ์ณูช นทีพายัพพิศ^{1/}

Nongnooch Natheepayaphis^{1/}

Abstract: This research aimed to study the unique identity of the woven textiles of the Pga K'nyau in conjunction with providing hands on lessons to students. This hands on learning experience in order to produce graduates with practical knowledge based on the concept and theory of identity and integration. The population used in this study were 7 Pga K'nyau villages in Ban Tha, Lamphun province and 25 students from the Department of Packaging Technology. The instruments used in this study were the unstructured interview, focus group discussion and descriptive analysis. The research found that the unique identity of Pga K'nyau woven textiles was its patterns and styles that are influenced by their myths and folklores, traditional beliefs, livelihood and ritual ceremonies.

Keywords: Identity, hand-woven fabric, Pga K'nyau

บทคัดย่อ: อัตลักษณ์ผ้าทอกะเหรี่ยงปกากะญอ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ผ้าทอกะเหรี่ยงปกากะญอมาบูรณาการกับการเรียนการสอนเชิงสร้างบัณฑิตนักปฏิบัติใช้แนวคิดและทฤษฎีอัตลักษณ์ การบูรณาการกลุ่มเป้าหมาย คือ กะเหรี่ยงปกากะญอ 7 หมู่บ้าน ตำบลทากาศเหนือ อำเภอบ้านทาจังหวัดลำพูน และนักศึกษาศาชาวิชาเทคโนโลยีบรรจุกัณฑ์ ชั้นปีที่ 3 จำนวน 25 คน ใช้เครื่องมือแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง และการสนทนากลุ่มแบบปฏิบัติการ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า อัตลักษณ์ผ้าทอมือกะเหรี่ยงปกากะญอมีลวดลายทอที่แฝงคติความเชื่อตามเรื่องเล่าและคำสอน พิธีกรรม วิถีชีวิต จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบทฤษฎีกับอัตลักษณ์และทฤษฎีการบูรณาการ โดยใช้ลวดลายทอเป็นสื่อสัญลักษณ์สร้างสรรค์ลวดลายผ้าทอกะเหรี่ยงปกากะญอบนบรรจุกัณฑ์ ที่เพิ่มมูลค่าให้ผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือกะเหรี่ยงปกากะญอสู่เศรษฐกิจชุมชนด้วยต้นทุนทางวัฒนธรรมที่เป็นอัตลักษณ์กะเหรี่ยง

คำสำคัญ: อัตลักษณ์ ผ้าทอมือ กะเหรี่ยงปกากะญอ

^{1/}ภาควิชาเทคโนโลยีศิลป์ คณะศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา จ.เชียงใหม่ 50300

^{1/}Department of Arts Technology. Faculty of Arts and Architecture, Rajamangala University of Technology Lanna, Chiang Mai 50300, Thailand.

คำนำ

กลุ่มทอผ้ากะเหรี่ยงตำบลทากาศเหนือ อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน เป็นกะเหรี่ยงสกอว์ (Sgaw) ที่เรียกตัวเองว่า ปกาเกอญอ (Pga K'nyau) มีความหมายว่า คน เป็น หมู่บ้านกะเหรี่ยง 7 หมู่บ้าน คือ บ้านแม่ชะนาค บ้านป่าเลา บ้านผาด่าน บ้านหนองผึ้ง บ้านหนองนัย บ้านคอยคำ และบ้านปงยาง เป็นเขตการปกครองของเทศบาลตำบลทากาศเหนือ อำเภอแม่ทา ใน 14 หมู่บ้าน จำนวนประชากร 5,183 คน ใน 1,742 หลังคาเรือน (เทศบาลตำบลทากาศเหนือ, 2555) มีศูนย์เรียนรู้วิถีปกาเกอญอ ในโรงเรียนบ้านป่าเลา เพื่อแสดงอัตลักษณ์จุดเด่นผ้าทอ กะเหรี่ยงลายผ้าบนย้อม ลื้อ ผ้าถุง ที่โปกผม และการ กำหนดขนาดย้อม ลื้อ ผ้าถุง ที่โปกผม เป็นภูมิความรู้ ด้านการทอผดลลาย และแนวคิดโดยนำผ้าทอสองชิ้นมา เย็บประกอบกันโดยไม่ตัดผ้า การทอผ้าจึงต้องกำหนด ขนาดให้พอดีกับสมาชิกในครอบครัว โดยอาศัยความ ใกล้เคียงผูกพันในครอบครัวและผู้ทอจะยึดรูปร่างของตน เป็นมาตรฐาน การขึ้นกี่ทอจะเรียงด้ายสูง "ครึ่งไม้" ที่เสียบ บนกี่ทอและเพิ่มหรือลดขนาดของด้ายจากการ เปรียบเทียบจากรูปร่างของผู้ทอ การกำหนดความกว้าง ของผ้าที่ทอให้มีขนาด 1 ใน 4 ของรอบอก ผู้สวมใส่ อย่าง หลวม ๆ ถ้าทอผ้าห่มความกว้างอาจเท่ากับ 1/2 หรือ 1/3 ของความกว้างที่ต้องการ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการนำไปประกอบ เป็นเครื่องนุ่งห่ม เช่น ผืนผ้าที่ทอจะเท่ากับ 4 เท่าของความยาวแท้จริงของลื้อ หรือชุดยาวก็จะทอผ้าขนาด เดียวกัน คือ 2 ผืน โดยแต่ละผืนมีความยาว 2 เท่าของความยาวที่แท้จริง เป็นต้น ด้วยการใช้กี่ทอมัดเอว ผ้าทอ จะมีลวดลายแตกต่างตามแรงบันดาลใจสิ่งรอบตัว คือ น้ำ ต้นไม้ ดอกไม้ แนวคิดทฤษฎีอัตลักษณ์ของธีรยุทธ (2547) จุฑาพรรค์ (2550) และถณรงค์ฤทธิ์ อ่างถึงขวัญชีวัน (2554) วิถีชุมชนเป็น commoditization เชิงรูปธรรมในมิติความ เชื่อของชาติพันธุ์ ที่เปลี่ยนเป็น Thai-ization โดยใช้ อัตลักษณ์เป็นตัวสร้างคุณค่าเข้าสู่กลไกตลาด โดยการ ปฏิวัติหมู่บ้านและเกษตรกรรมเพื่อความอยู่รอดแบบ hunting and gathering (aborigin) มาเป็นอยู่ประจำ แบบ settlement และปศุสัตว์ก็อยู่ประจำแบบ agro pastoralism และปศุสัตว์เร่ร่อนแบบ nomadism ตามวิถี

ความเป็นอยู่ชนเผ่าที่มีอัตลักษณ์ ภาษาพูด การเขียนบอก เล่าวัฒนธรรมเผ่าพันธุ์ปกาเกอญอ ในมิติสังคมและ วัฒนธรรม คือ พฤติกรรม (behaviorist) ที่ปฏิบัติตามกันมา (functionalist) พุทธิปัญญา (cognitive) ที่เชื่อกันมา ส่วน สัญลักษณ์ (symbolic) คือ ความจริงที่รับรู้ของคนใน สังคม อัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ (ethnic identity) หมายถึง ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรม พิธีกรรมลักษณะ เฉพาะที่แตกต่างจากคนกลุ่มอื่น ๆ ด้านการแต่งกาย ภาษา ตำนาน ความเชื่อ Elsing (2010) อัตลักษณ์ กะเหรี่ยงของกลุ่มชาติพันธุ์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่ มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาที่แตกต่างกันของแต่ละรัฐชาติ โดยเฉพาะอัตลักษณ์ของชาติกะเหรี่ยงที่อาศัยอยู่ใน หมู่บ้านกะเหรี่ยงฝั่งไทยและพม่าในปี ค.ศ. 2009 พบว่า ประวัติศาสตร์ร่วมสมัยและความสัมพันธ์ระหว่าง เครือญาติกะเหรี่ยงในประเทศไทยและประเทศพม่ามี ความสัมพันธ์เครือญาติอยู่บนพื้นฐานเอกลักษณ์ของชาติ พันธุ์กะเหรี่ยงเป็นผู้ลี้ภัยมาจากประเทศพม่าอยู่รอดได้ เพราะเข้ามาอาศัยอยู่กับญาติฝั่งไทยและยอมรับโดย ทางชาวไทยถือได้ว่าเป็นแหล่งกำเนิดวัฒนธรรมกะเหรี่ยง 2 สถานะ คือแบบ ไทยกะเหรี่ยง ที่มีสถานะทางกฎหมาย เป็นพลเมืองไทยเต็มรูปแบบและ พม่ากะเหรี่ยง ที่มี สถานะทางสังคมเป็น "marginalizing" หรือผู้ที่ไร้สัญชาติ จึงเกิดความแตกต่างระหว่าง "คนในกลุ่ม" ที่มีสถานะทาง สังคมที่แตกต่างในพื้นที่เดียวกัน เพราะฉะนั้นกระบวนการ ของการสร้างและพัฒนาไทยรัฐชาติ ที่เป็นกลุ่มไทย กะเหรี่ยง และพม่ากะเหรี่ยง จึงเป็นฐานทางสังคมที่มี อิทธิพลต่อการรับรู้วิธีการที่กลุ่มกะเหรี่ยงจะขยายผล ต่อไปในสังคมชาติพันธุ์กะเหรี่ยง ธรรมนอง (2554) ครูภูมิปัญญาโรงเรียนบ้านป่าเลา ตำบลทากาศเหนือ ผู้ก่อตั้งศูนย์เรียนรู้วิถีปกาเกอญอกล่าวว่า ปกาเกอญอ มีความหมายว่า คนในสังคมกะเหรี่ยงให้เกียรติและเคารพ สิทธิในความเป็นมนุษย์ โดยเฉพาะกะเหรี่ยงปกาเกอญอ ที่มีวิถีชีวิตรักความสงบ มีความเป็นเผ่าพันธุ์ที่สื่อ ความหมายหลากหลายมิติ เช่น มิติความเชื่อเรื่อง วิญญาณของคนตายที่ช่วยปกป้องรักษาลูกหลาน นับถือ ผีไร่ นา ผีบ้านผีเรือน มิติการแต่งกายมีการแสดง สัญลักษณ์ด้วยการแยกเพศ วัย และสถานะ เช่น เด็กหญิง จะสวมเสื้อเซทองเป็นชุดสีขาว ส่วนผู้หญิงที่แต่งงานจะ

สวมเสื้อเชิ้ต สีแดงหรือดำและผ้าขี้ริ้ว (หนี่คิ) และเด็กชาย จะสวมเสื้อสีแดงกับเขียวสีดำ ตามความเชื่อเชิงสัญลักษณ์ คือ สีแดงเป็นสีแห่งความเจริญ ความมั่นคง ความสำเร็จ ความแข็งแกร่ง การมีชัย ส่วนสีเขียวเป็นสีที่สื่อถึงความบริสุทธิ์ ส่วนสีดำเป็นสีแห่งความมืดมัว ลึกลับซับซ้อน และความรำลึกชอบ โดย มีคำสอนอีกธำเป็นบทกวีลำนำ เพลงปกากะญอ แยกบทร้องชายหญิง ประกอบเครื่องดนตรี “เตหน่า” เสมือนเสียงจากธรรมชาติที่สื่อถึงความเศร้า ความสุข ด้วยความสำคัญและที่มาดังกล่าว ผู้วิจัย จึงนำแนวคิดอัตลักษณ์กะเหรี่ยงปกากะญอมาเป็นโจทย์ เพื่อบูรณาการสู่การสร้างบัณฑิตนักปฏิบัติ (HOG: Hands-on graduates) ในหลักสูตรออกแบบบรรจุภัณฑ์โดยนำกลุ่ม นักศึกษาเข้าศึกษาเรียนรู้ แลกเปลี่ยนถอดองค์ความรู้

อัตลักษณ์กะเหรี่ยงจากโมเดล 3P คือ Project base learning-Practice base learning-Problem base learning โดยการสร้างสรรค์เชิงเศรษฐกิจภูมิปัญญาลาย ผ้าทอกะเหรี่ยงปกากะญอ ในมิติต้นทุนทางวัฒนธรรมลาย ผ้าทอ มาพัฒนาออกแบบกราฟฟิคลดลายบนบรรจุภัณฑ์ เชิงอนุรักษ์วิถีวัฒนธรรม และคตินิยม “ผู้หญิงทอผ้า ผู้ชายจักสาน” วัตถุประสงค์และขอบเขตการวิจัย เพื่อ ศึกษาวิเคราะห์อัตลักษณ์ภูมิปัญญาองค์ความรู้ลายผ้า ทอกะเหรี่ยงปกากะญอ ถ่ายทอดสู่การสร้างสรรค์เชิง เศรษฐกิจออกแบบกราฟฟิคลดลายเป็นสื่อที่เพิ่มมูลค่า บนบรรจุภัณฑ์ผ้าทอกะเหรี่ยงปกากะญอ ตำบลทากาศ เหนือ อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน แสดงเป็นกรอบ แนวความคิดการวิจัยดังภาพที่ 1

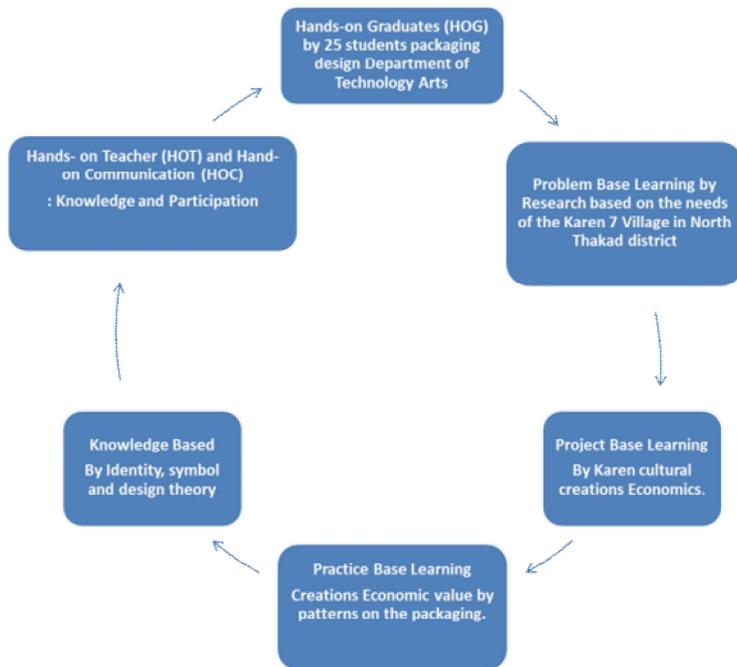

Figure 1 Conceptual framework using hands-on graduates (HOG) by Project base learning-Practice base learning-Problem base learning to Hands-on teacher (HOT) and Hand-on communication (HOC)

อุปกรณ์และวิธีการ

งานวิจัยนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ใช้กรอบแนวคิดการถ่ายทอดองค์ความรู้สู่กลุ่มกะเหรี่ยง ปกาเกอญอ ตำบลทากาศเหนือ อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน สร้างสื่อที่เพิ่มมูลค่าด้วยกราฟิกลดลายบนบรรจุภัณฑ์วิเคราะห์โจทย์วิจัย โดยใช้เครื่องมือการสนทนากลุ่ม ผู้นำชุมชน วิเคราะห์บริบทชุมชนแบบสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์เชิงลึกศึกษาพากลุ่มกะเหรี่ยงและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประเด็น การสร้างอัตลักษณ์ชุมชน ปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมตามขั้นตอนบันได 3 ขั้น คือ ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำที่เป็นปลายน้ำหรือ โมเดล 3P เพื่อปฏิบัติการชุมชน: สร้างสรรค์อัตลักษณ์ลายทอผ้า กะเหรี่ยงปกาเกอญอบูรณาการสู่บัณฑิตนักปฏิบัติ (HOG: Hands-on graduates) ด้วยกระบวนการ Project base learning-Practice base learning-Problem base learning ดังแสดงในภาพที่ 2

ผลการวิจัย

1. อัตลักษณ์บริบทชุมชน และอัตลักษณ์กะเหรี่ยงปกาเกอญอ “กะเหรี่ยง” หรือ “กะเหรี่ยงเบะ” ในภาษาพม่าโบราณเป็นคำที่กลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงสกอร์ (Skaw) ใช้เรียกตนเอง (autonyms) ว่า “ปกาเกอญอ” นับถือผีอาศัยอยู่ในป่าต้นน้ำและเนินเขา สร้างบ้านเรือนด้วย

ไม้ไผ่ผ่าสานเป็นฟาก มุงหลังคาด้วยใบหวาย ใบพลวง ใบแฝก ใบคา ใบตองตึง มีอาชีพทำไร่ข้าว ปลูกพืชล้มลุก เลี้ยงหมู ไก่ ขยายของป่าและงานจักสาน เพื่อซื้อเกลือ มีดพร้า ดำรงชีพจากการเกษตร ทำไร่ ทำนา สานเครื่องมือใช้ในวิถีชีวิต เช่น เครื่องมือจับปลา กระดังงาข้าว และใช้ในพิธีกรรมการเลี้ยงผี เช่น ตะแหนด กระบุง ตะกร้า เป็นต้น “ชาติพันธุ์กะเหรี่ยง” หมายถึง “การสืบทอดสายโลหิต เชื้อชาติ ภาษา ความเชื่อ วิธีการดำรงชีวิตวัฒนธรรม ประเพณีของกะเหรี่ยง ในลักษณะกลุ่มเล็ก ๆ ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน” มีการกระจายตัวอาศัยอยู่ในพื้นที่แถบลุ่มน้ำ มีการแบ่งเป็นกลุ่มเรียกว่า “ชนเผ่า” อาศัยอยู่ในพื้นที่สูงที่เป็นป่า และทุรกันดาร ทางภาคเหนือของประเทศไทย มีภาษา ค่านิยม ความเชื่อประเพณี วัฒนธรรม แตกต่างจากชาวไทยพื้นราบ “อัตลักษณ์กะเหรี่ยงปกาเกอญอ” หมายถึง ลักษณะทางกายภาพที่เป็นรูปแบบและเทคนิคหัตถกรรมลายผ้าทอ ที่สื่อวิถีความเป็นอยู่ คติความเชื่อของกะเหรี่ยงปกาเกอญอ ตำบลทากาศเหนือ อำเภอบ้านทา จังหวัดลำพูน “อัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ (ethnic identity)” หมายถึง ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรม พิธีกรรมเฉพาะที่มีลักษณะแตกต่างจากคนกลุ่มอื่นด้านการแต่งกาย ภาษา ตำนาน ความเชื่อ ตามแนวคิดของขวัญชีวิต ที่รายงานว่าอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ หมายถึง สิ่งที่แสดงออกทางวัฒนธรรม (culture expressions) เช่น ตำนาน ความเชื่อทางศาสนา พิธีกรรม ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น คติชนและศิลปะ ซึ่งสื่อสารและให้

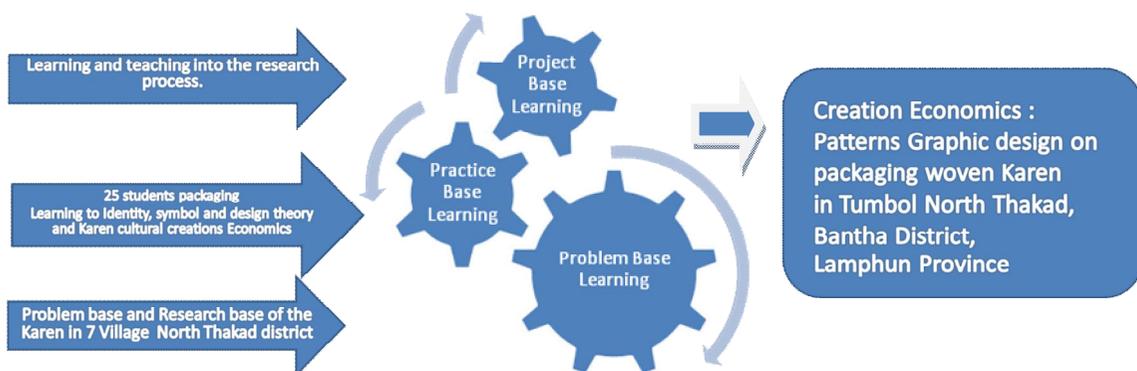

Figure 2 3P model: Problem base learning - Project base learning-Practice Base Learning motivate by

HOG: Hands-on graduates, HOC: Hands-on community and HOT: Hands-on teachers

ความหมายต่อความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มที่แสดงออก ได้ศึกษาลักษณะดั้งเดิมของวัฒนธรรมกะเหรี่ยงพบวาศาสนาและพิธีกรรม ความเชื่อ "ผู้หญิงทอผ้า ผู้ชายจักสาน" เป็นปัจจัยสำคัญทำให้กะเหรี่ยงยังคงอัตลักษณ์ไว้ดังแสดงในภาพที่ 3 และ 4

2. สื่ออัตลักษณ์ลวดลายทอภูมิความรู้ตามวิถีความเชื่อกะเหรี่ยงปกากะญอ เป็นการทอลวดลายบนผลิตภัณฑ์จะทอในลักษณะลายขัดหนึ่ง (pain weave) ผสมผสานกับลายสอง (twin weave) และลายยกขัดดอกหรือลวดลาย (satin weave) โดยมีแรงบันดาลใจจากสิ่งรอบข้าง เช่น หมู ไก่ ดอกไม้ ต้นไม้ ลูกเต๋อยปัก สายน้ำ ภูเขา คน แนวคิดการออกแบบ ได้นำวิถีชีวิตกะเหรี่ยงในการดำรงชีวิตที่มีความผูกพันกับป่า และการนำวัสดุธรรมชาติมาประยุกต์ในลวดลายที่มีลักษณะเด่นมาออกแบบให้ดูมีภาพลักษณ์ที่แปลกใหม่ประกอบด้วย สายน้ำ ภูเขา และคนในครอบครัว เป็นการจัดวางองค์ประกอบลายที่เรียบง่าย (simply) นำมาจัดวางตาม

หลักการวางลวดลายต้นแบบของลวดลายมีที่มา คือ 1) ครอบครั้ว ได้จาก ลักษณะการอยู่รวมกันเป็นครอบครัวใหญ่ 4-8 คน 2) ป่า หรือ ภูเขา ได้จาก การอยู่รวมกันของธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ 3) แม่น้ำ ได้จาก การเกี่ยวพันกันทางนิเวศวิทยาที่ว่า "ป่าอยู่ร่วมกับน้ำ" ดังภาพตัวอย่างที่ 5 ผลงานการสร้างสรรค์กราฟฟิคลายทอบนบรรจุภัณฑ์ที่แสดงอัตลักษณ์กะเหรี่ยงปกากะญอ ด้วยกระบวนการ 3P (Project base learning-Practice base learning-Problem base learning) โดยบัณฑิตนักปฏิบัติ (HOG: Hands-on graduates) ดังภาพตัวอย่างที่ 5 และ 6

3. สื่อองค์ความรู้เพื่อถ่ายทอด เทคนิคการจัดวางลวดลายจากต้นแบบลายผ้าทอกะเหรี่ยงแก่กลุ่มกะเหรี่ยงเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ และสร้างผู้นำกลุ่มกะเหรี่ยงสร้างสรรค์ เป็นชุมชนนักปฏิบัติและครูนักปฏิบัติ (HOC: Hands-on community and HOT: Hands-on teachers) โดยต้นแบบลายที่มีแนวคิดจากชุมชน คน ป่า น้ำ ดังแสดงในภาพที่ 7 และ 8

Figure 3 Identity and signature woven embroidered ethnically dress by housewife

Figure 4 Identity and signature wickerwork embroidered ethnically dress by grandsireused to lifestyle, such as fishing and basket in witchcraft rituals

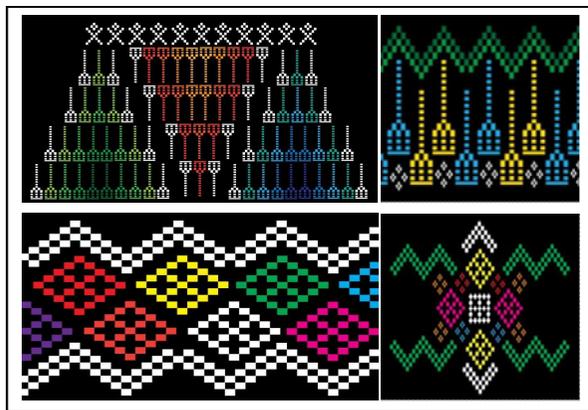

Figure 5 Identity of design woven karen application in distinctive patterns that are designed to credible novelty consists of mountains, rivers and the family is simple be arranged according to the principles pattern

Figure 6 creative packaging to identities Karen woven process with 3P: Project base learning-Practice base learning-Problem base learning by Hands-on graduates (HOG)

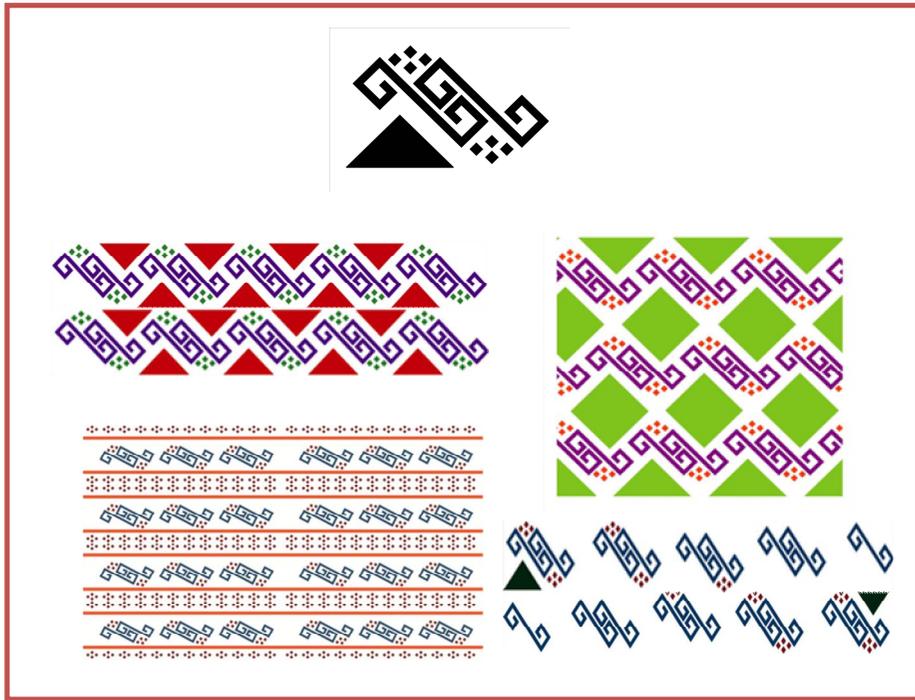

Figure 7 Knowledge transfer to placement techniques underlying patterns of Karen woven fabrics to exploit, create innovative leader Karen by Hands-on teachers (HOT)

Figure 8 Knowledge transfer to placement techniques underlying packaging create innovative leader Karen by Hands-on communication (HOC)

วิจารณ์

อัตลักษณ์กะเหรี่ยงปกากะญอ การบูรณาการสู่ การสร้างบัณฑิตนักปฏิบัติ ที่สามารถนำเทคนิคการจวดวง ลวดลายจากต้นแบบลายผ้าทอกะเหรี่ยงนำไปถ่ายทอด ให้กับกลุ่มกะเหรี่ยงอื่น ๆ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ เป็นการ สร้างผู้นำกลุ่มกะเหรี่ยงสร้างสรรค์ สร้างชุมชนนักปฏิบัติใน 3 ลักษณะ คือ 1) การบูรณาการอัตลักษณ์ลายทอผ้า กะเหรี่ยงให้ปรากฏบนบรรจุภัณฑ์ที่สื่อสัญลักษณ์ สร้าง คุณค่าเชิงปรัชญากะเหรี่ยงสื่อวิถีคิดลายทอผ้าตามวิถี ความเป็นอยู่ 2) กราฟฟิคลายผ้าทอบนบรรจุภัณฑ์เป็นสื่อ สร้างสรรค์จากอัตลักษณ์กะเหรี่ยงเชิงรูปธรรมที่สร้างคุณค่า นำไปต่อยอดสู่เศรษฐกิจชุมชนและเกิดการตระหนักถึง ต้นทุนวัฒนธรรมที่ควรอนุรักษ์ให้คงอยู่ 3) เป็นการพัฒนา คนในชุมชนสร้างกลุ่มกะเหรี่ยงนำร่องเป็นชุมชนนักปฏิบัติ สร้างองค์ความรู้ อัตลักษณ์กะเหรี่ยง ด้านการแต่งกาย เสื้อผ้า และสิ่งของเครื่องใช้ แสดงเผ่าพันธุ์สื่อความหมาย ตามความเชื่อในมิติรูปธรรมที่หลากหลาย อาทิ เช่น งานจักสาน ตะแหลังเพื่อใช้ในพิธีกรรมต่าง ๆ และบทกวี คำสอน ปกากะญอ ที่ร้องประกอบเครื่องดนตรีในพิธีกรรมต่าง ๆ การบูรณาการผ้าทอนำไปถ่ายทอดเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ ดังกล่าวมีความสอดคล้องกับ บวินรัตน์ (2556) ที่นำผลวิจัย ไปต่อยอดการทำต้นแบบลวดลายผ้าทอด้วยชุดทดสอบการ ออกแบบลวดลายการทอผ้าอย่างง่าย มีการแลกเปลี่ยน เรียนรู้การออกแบบของกลุ่มทอผ้าเพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ เพิ่มมูลค่าโดยเปรียบเทียบกับผลิตภัณฑ์แบบเดิม รวมทั้ง สร้างแบรนด์ผลิตภัณฑ์ผ้าทอย้อมสีธรรมชาติน้ำแร่แฉ่ซ็อน เพื่ออนุรักษ์ภูมิปัญญาผ้าทอที่ทรงคุณค่าให้ดำรงอยู่ ท่ามกลางกระแสทุนนิยมอย่างยั่งยืน

สรุป

1. ได้องค์ความรู้ลวดลายผ้าทอกะเหรี่ยงปกากะญอและถ่ายทอดสู่การสร้างสรรค์เชิงเศรษฐกิจแบบ ชุมชนปฏิบัติ 7 หมู่บ้านในตำบลทากาศเหนือ อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน สร้างสรรค์อัตลักษณ์กะเหรี่ยงด้วยการจัด วงลวดลายผ้าทอบนบรรจุภัณฑ์ ด้วยกระบวนการแบบมี

ส่วนร่วมแบบบูรณาการสู่การสร้างบัณฑิตนักปฏิบัติ Hands-on graduates (HOG)

2. ได้กลุ่มผู้นำชุมชนปฏิบัติการ Hands-on Communication (HOC) ที่นำกระบวนการคิดสร้างสรรค์ อย่างเป็นระบบและนำไปใช้ได้จริง

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ลานนาที่สนับสนุนทุนวิจัยภายใต้โครงการส่งเสริมการ ผลิตผลงานวิจัยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ปีงบประมาณ 2554 ขอขอบคุณนายกเทศมนตรีตำบล ทากาศเหนือ กลุ่มทอผ้าและครูภูมิปัญญา ตำบลทากาศ เหนือ อำเภอบ้านทา จังหวัดลำพูน

เอกสารอ้างอิง

- ขวัญทีวัน บัวแดง. 2546. อัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์. รายงาน วิจัย. สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- จุฑาพรรษ์ ผดุงชีวิต. 2550. วัฒนธรรม การสื่อสารอัตลักษณ์. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- เทศบาลตำบลทากาศเหนือ. 2557. ประชาสัมพันธ์การบริหาร การปกครอง (ระบบออนไลน์). แหล่งข้อมูล: www.takadua.go.th/index (18 มีนาคม 2557).
- ธรรมนอง วงศ์กัญญา. 2554. วิถีปกากะญอ. เอกสาร ประกอบการบรรยาย. ศูนย์เรียนรู้และครูภูมิ ปัญญาโรงเรียนบ้านป่าเลา ตำบลทากาศเหนือ. (18 พฤศจิกายน 2554).
- ธีรยุทธ บุญมี. 2547. ความหลากหลายของชีวิต ความ หลากหลายทางวัฒนธรรม. สำนักพิมพ์สยามสาร, กรุงเทพฯ.
- บวินรัตน์ แซ่ตั้ง. 2556. การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ผ้าทอ ย้อมสีธรรมชาติผ่านกระบวนการย้อมสีธรรมชาติ โดยการใช้สารช่วยย้อมจากน้ำพุร้อนแฉ่ซ็อน อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง. วารสารการ พัฒนาศูนยชุมชนและคุณภาพชีวิต 1(1): 9-22.

ณงค์ ญุช นทีพายัพทิศ. 2554. การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์อาหารสำหรับนักท่องเที่ยว. The First Symposium on Education for Health and Environment: 2-4 December 2011 Faculty of Education, Chiang Mai University, Chiang Mai.

Elsing S. 2010. Karen ethnic identity and status in the Thai-Burmese borderland. International Conference and Exhibition on International Ways of Ethnicities in the Mekong Region. November 11-12, 2010, Ubon Ratchathani, Thailand.
